

Hanke Sata Saarenrantaa Merikarvialla LEADER-hanke, hankenumero 49402

Raportti toteutuksesta vuonna 2018

31.5.2018

Vastuullinen toteuttaja: Selkämeren kansallispuiston ystävät ry

Hankejohtaja: Lasse Lovén, Selkämeren kansallispuiston ystävät ry, varapuheenjohtaja

Kumppaniyhteisö: Merikarvia-seura ry

Merivaeltajan retkikartan tarkistukset ja päivitykset

Hankeen tuottama Merivaeltajan retkikartta valmistui ja julkaistiin vuoden 2017 lopussa. Kartalle tuli välittömästi runsaasti käyttäjiä. 31.5.2018 mennessä kartalle oli saatu 14 487 lukukertaa. Tämä osoitti, että kartalle oli selkeä tarve ja kiinnostuneita käyttäjiä. Kartan käyttäjiltä saatiin kevään kuluessa myös palautetta kartan sijaintitietoihin, kohteiden käytettävyyteen ja tarinasisältöön. Tämän seurauksena hanke päivitti todetut puutteet ja virheet, jotta se vastaisi paremmin eri käyttäjien avulla tarkentuneisiin tosiasioihin. Kartan selosteeseen lisättiin myös joidenkin saarien ja kivien geologiatietoja Geologian laitoksen julkaiseman kivilajikartan tietojen perusteella, jotta Merikarvian luonnon monimuotoisuus tulisi kaikessa laajuudessaan paremmin esitettyä. Geologiatietoja tarkistettiin vielä toukokuussa 2018 tehdyllä asiantuntijakerroksella, jolloin mineralogian asiantuntija Joel Dyer määrittä joidenkin kohteiden kivilajit ao. kohteilla.

Lopulliseen karttaan tuli 108 tarinapaikkaa, jotka käsittelevät saaria, luotoja, kareja, kiviä, salmia, haaksirikkoja, salakuljetusta, lintupaikkoja ym.), 11 veneiden laskupaikkaa ja 14 veneretken huoltopistettä/maihinnousupaikkaa. Kohteista esitettiin seloste ja keskimäärin 3 valokuvaa.

Linkki karttaan: https://drive.google.com/open?id=1A_PCFfJ0R-GJimIPEFBwrVoFs0s&usp=sharing

Kartasta tehtiin myös yleiskuva pdf-tiedostona, joka julkaistiin Selkämeren Ystävien kotisivulla, ks. linkki:

<http://www.selkamerenystavat.fi/joomla/images/Datat/SataSaarenrantaaMerikarvialla/Merivaeltajan-retkikartta-Merikarvia-A3.pdf>

Kartan päivityksessä ja geologisen tiedon lisäyksessä käytettiin 35 tuntia palkattua asiantuntijatyötä. Työ kohdistui Geologian tutkimuskeskuksen kivilajikartan tiedon paikantamiseen ja sen sijoittamiseen GoogleMaps karttapohjalle sekä sitä seuranneesta selostetekstien päivityksestä ja kielenhuollosta. Työn suoritti Merivaeltajan retkikartan valmistuksen asiantuntija Lasse Lovén, joka oli vuonna 2017 valmistanut kartan ensimmäisen version. Palkkatyöaikana asiantuntijalla ei ollut mitään vastuita hankkeen hallinnosta eikä hän osallistunut talkootöihin.

Veneiden laskupaikkojen ja tukikohtien hallinnoinnin kehittäminen

Veneiden laskupaikat varmistettiin kunnan edustajien kanssa käydyssä neuvottelussa 18.1.2018 (muistio liitteenä 2). Kunnan puolesta luvattiin neuvotella ja sopia tarkemmin, miten osakaskuntien omistuksessa ja hallinnassa olevia veneiden laskupaikkoja käytetään (pysäköinti, opastus ja viitoitus,

jätehuolto). Veneiden ja kanoottien laskupaikkojen käyttösopimusten teko jäi käytyjen neuvottelujen perusteella kunnan vastuulle, joten se ei vaikuttanut tämän hankkeen loppuvaiheisiin. Kunnan ja yrittäjien vastuulle jäivät jatkossa myös neuvotteluissa tunnistetut Merivaelluksen tukikohtien markkinointiin ja varausjärjestelmiin liittyvät kehittämistoimet.

Sähköisen opaskirjan valmistaminen

Kevään 2018 päätehtävä oli hankesuunnitelman mukaisen sähköisen opaskirjan valmistaminen Merivaeltajan retkikartan kohteista. Hankesuunnitelmassa opaskirjan nimenä käytettiin nimitystä ”Merikarvian Aarteet”. Kirjan kirjoitusvaiheessa päätettiin sitoa kirjan sisältö ja aiemmin tehty sähköinen kartta tiiviimmin yhdeksi kokonaisuudeksi ja opasjulkaisun nimeksi tuli ”Merivaeltajan retkiopas”. Hankesuunnitelman mukaan opaskirjan minimilaaajuus on 36 sivua. Julkaistavassa opaskirjassa on lopulta 90 sivua ja värikuvat. Siinä esitetään jokainen kartalla näkyvä kohde ryhmiteltyinä kartan tavoin veneiden lakupaikkoihin, huolto- ja tukikohtiin sekä tarinapaikkoihin. Kohteiden kuvituksessa on käytetty kohteen tarinallisuutta parhaiten ilmentävä valokuva, joillain kohteilla kaksikin kuvaa. Kohteen seloste on laajennettu siitä, mitä kartan tekstilokerossa lyhennettynä on esillä. Näin opaskirja antaa karttaesitystä laajemmän kokonaiskuvan Merikarvian saariston aineettomasta kulttuuriperinnöstä.

Merivaeltajan retkioppaan asiasisällön kirjoittamiseen palkattiin Merikarvian merellisen tarinaperinteen asiantuntija FM Juhani Mellanoura. Hankesuunnitelman mukaista palkkatyötä tehtiin retkioppaan valmistamisessa 0,5 kk. Palkkatyöaikana asiantuntijalla ei ollut mitään vastuita hankkeen hallinnosta eikä hän osallistunut talkootöihin.

”Merivaeltajan retkiopas” –sähköinen pdf julkaisu (21,4 mt) on ladattavissa Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n kotisivulta linkistä:

<http://www.selkamerenystavat.fi/joomla/images/Datat/SataSaarenrantaaMerikarvialla/Merivaeltajan-retkiopas.pdf>

Talkootyöt

Pääosa hankkeen toteutuksesta tehtiin vuonna 2018 talkoovoimin. Kaikkiaan 5 henkilöä teki palkatonta työtä 55,5 tuntia, mikä vastaa noin 8 seitsemän tunnin työpäivää. Talkootyö kohdistui pääosin hankehallintoon, Merivaeltajan retkiopasjulkaisun taittoon sekä tarkennettavien ja täydennettävien kohteiden maastotarkastukseen, johon osallistui 5 henkilöä. Tarkastuksiin osallistui vene ja sen kuljettaja, valokuvaaja sekä kaksi paikallista kohdeasiantuntijaa ja yksi ulkopuolinen merivaeltaja. Mastossa ao. Halluskerin saaren ympärillä sijaitsevat kohteet valokuvattiin ja niiden fyysiset ja hallinnolliset edellytykset toimia retken huolto/maihinnousukohteena tai geologiakohteena selvitettiin.

Viestintä

hankkeen kaikessa viestinnässä ja esittelyissä käytettiin hankkeen LEADER-julistetta (Liite 1). Hankkeen etenemisestä tiedotettiin Selkämeren Ystävien kotisivulla internetissä sekä Ystävien facebook-sivustolla ja Merikarvia-Seuran facebook-sivustolla. Selkämeren Ystävien facebook-sivuja päivitettiin hanketiedotteilla viisi kertaa v. 2018. Sosiaalisen median viestit saivat suuren huomion. Jo tammikuussa (29.1.2018) niitä oli lukenut 6778 henkilöä, joista 25 tykkäsi. 128.5.2018 jaettu facebook-viestiä hankkeen valmistumisesta ja Merivaeltajan oppaasta tavoitti 7751 kertaa ja sen linkkiä klikattiin 379 kertaa. Nuo huomioluvut ovat Selkämeren Ystävien facebook-sivuston

suurimmat vuonna 2018. Viestejä jaettiin eteenpäin muille sivustoille (mm. Merikarvian kunnan sivut, Kansallispuistot tutuksi-sivut). Hankkeen etenemisestä annettiin kaksi lehtitiedotetta, jotka julkaistiin Merikarvia-lehdessä. Tiedotteet julkaistiin myös Selkämeren ystävien kotisivulla (katso www.selkamerenystavat/hankkeet - Ystävien ja yhteisöjen hankkeet).

Merikarvian kunnan virastotalolla pidettiin 18.1.2018 tiedotus- ja valmennustilaisuus Merivaeltajan retkikartan käytöstä kiinnostuneille Tilaisuuteen osallistui noin 10 paikallista asukasta, kalastajaa ja matkailuyrittäjää.

KUTSU

SATA SAARENRANTAA MERIKARVIALLA - karttapalvelu

Avoin tiedotus- ja valmennustilaisuus Merikarvian virastotalolla 18.1.2018.

Klo 16.00 Tiedotustilaisuus, jossa esitellään
Leader-hankkeen tuloksia; Sata saarenrantaa Merikarvialla –
veneilijän ja melojan sähköinen karttapalvelu ja tarinapaikat.

Klo 17.00 Hankkeen tulosten käyttäjien
valmennustilaisuus kaikille kiinnostuneille.

KAHVITARJOILU, TERVETULOA!

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-Seura ry

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

LEADER

MAASEUTU 2020

Hankkeen vetäjä ja asiantuntija kertoivat hankkeen edistymisestä Merikarvian kunnan ja hankekumppanien järjestämässä yleisötapauksessa Krokassa 24.5.2018. Tapahtumaan osallistui 15 asiasta kiinnostunutta merikarvialaista. Esitelmät ovat pdf –muodossa ladattavissa erillisinä liitteinä hankkeen kotisivulla www.selkamerenystavat.fi/hankkeet - ystävien ja yhteisöjen hankkeet. Kaikki tiedotus tehtiin talkootyönä. Kaikessa tiedotuksessa käytettiin LEADER -viestintäohjeen mukaisia Logoja ja tekstifraaseja.

Hankkeen lopputuotteiden esittelytilaisuus liitettiin Euroopan kansallispuistojen juhlapäivän (European Day of Parks) 24.5.2018 kansainväliseen tapahtumakokonaisuuteen. Merikarvian julkistamistilaisuuden viesti julkaistiin englannin kielellä EUROPARC Federationin yli 360 jäsenelle yli 40 maassa järjestön NEWS sivustolla (ks. linkki: <http://www.europarc.org/nature/european-day-of-parks/2018/>)

EUROPARC FEDERATION (europarc.org) kotisivun E-NEWS, jossa viesti Sata Saarenrantaa Merikarviaalla EU/LEADER hankkeen tulosten julkistamistapahtumasta 24.5.2018

About us | Our Network | Nature & People | Sustainable Tourism | Tools & Training |
Policy & N2000 | Our Conference | News | Library

Nature & People

European Day of
Parks

- Register your
event!

- 2018

Park Management

Transboundary
Cooperation

Health and Well-
being

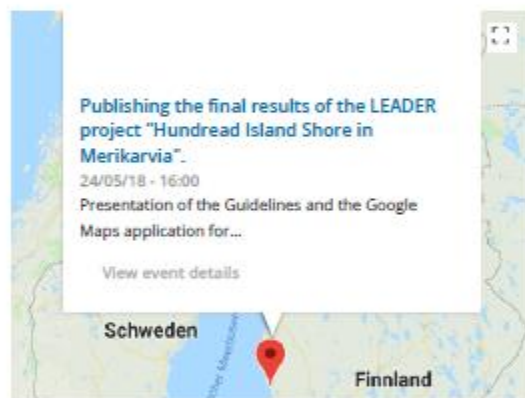
Young People

European Day of
Parks (EDoP)

EUROPARC Awards

Women in
Protected Areas

European Day of Parks 2018

© 2018 GeoBasis-DE/BKG (©2009), Google, Inst. Geogr. National, Maps GISrael, ORION-ME

SHARE

Merikarvia-lehti julkaisi tapahtumauutiset molemmista esittelytilaisuuksista. Niiden lisäksi Merikarvia-lehti julkaisi kolme artikkelikoostetta Merivaeltajan retkikartan joistain kohteista kuvallisina tarinakertomuksina, jotka merkittävästi lisäsivät tulosten näkyvyyttä ja antoivat aiheen positiiviseen palautteeseen suullisessa viestinnässä. Nämä uutiset ovat luettavissa hankkeen kotisivulla www.selkamerenystavat.fi/hankkeet - Ystävien ja yhteisöjen hankkeet.

Merikarvian kesämatkailuesitteeseen kunta otti yhden kokosivun esittely hankkeen sähköisestä Merivaeltajan retkikartasta (liite 3). Selostuksen yhteydessä julkaistiin myös upcode-koodimerkki, jonka avulla älykännykkäsovelluksella asiakas voi aukaista Merivaeltajan retkikartan kännykän näytölle ilman pitkän linkin manuaalista näppäilyä.

Hankkeen menot

Hankkeen tukikelpoisia kustannuksia olivat keväällä 2018 toteutettujen asiantuntijoiden palkkausmenot, yhteensä 2624,57 euroa.

Hankkeen muut juoksevat materiaalikulut yritettiin kattaa hankesuunnitelman mukaan flat rate kulukorvauksella (24 % palkkasummasta).

Yhteenveto

Käytyjen asianomaistapaamisten ja neuvottelujen yhteenvetona toteamme, että hankkeen tuloksina vuoden 2017 lopussa valmistunut ja vuonna 2018 täydennetty digitaalinen merivaelluskartta ja toukokuun loppuissa 2018 valmistunut sähköinen Merivaeltajan retkiopas tarinoineen ja kuvineen on ainutkertainen ja teknisen kehityksen edesauttama pioneerityö suomalaisen merellisen luontomatkailun ja retkeilyn sektorilla. Kartta lisää paikallisten asukkaiden ja maaseudun väestön paikallistuntemusta ja tietoa lähiympäristönsä kulttuuriarvoista ja luonnosta. Sähköinen viestintä hankkeen kuluessa on tavoittanut sosiaalisessa mediassa yli 7700 Merikarvian meriluonnosta kiinnostunutta henkilöä. Hankkeen facebook- viestien tykkääjiä on ollut useita kymmeniä. Sähköistä karttaa on luettu hankkeen päättyessä yli 14 400 kertaa.

Hanke valmistui Euroopan kulttuurivuonna (European Year of Cultural Heritage). Merivaeltajan retkiopas julkistettiin Euroopan kansallispuistojen päivän 24.5.2018. Hanke käynnistettiin vuonna 2017 Suomi100 juhluvuoden ja Merikarvian katoavan kalastajaperinnön kunniaksi. Merivaeltajan kartta ja retkiopas antavat lisää aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvää sisältöä Merikarvian koulujen opetusohjelmiin sekä merelliselle luontomatkailupalvelulle, jota toteuttavat yrittäjät ja jota kunta elinvoima-strategiassaan voimakkaasti tukee. Tämän perusteella voimme arvioida, että hankkeen tuloksilla on merkittävä maaseudun väestön hyvinvointia, elinvoimaa ja viihtyisyyttä lisäävä vaikutus.

Sata saarenrantaa Merikarvialla

**LEADER hanke 2017-2018:
Veneilijän ja merimelojan nettikartta ja
kohteiden tarinat**

**Hanke on toteutettu EU:n maaseutu
rahaston tuella.**

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Liite 1. Hankejulistte, jota on käytetty kaikissa hankkeen tapahtumissa ja viestinnän liitteen.

Liite 2.

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry

PM/ Lasse Lovén 18.1.2018

Sata Saarenranta Merikarvialla LEADER -Hanke

Neuvottelu Merikarvian kunnan edustajien kanssa 18.1.2018

Osallistujat Selkämeren kansallispuiston ystävät ry: edustajana Lasse Lovén,
Merikarvia-seura ry: edustajina Lauri Hakosalo ja Juhani Mellanoura,
Merikarvian kunnanviraston edustajina Pentti Ala-Luopa, Olli Rajala, Veikko Kallio,
Leena Penttilä, Jorma Huuhtanen

Muistio

1. Sähköisellä karttapalvelulla esitettävät kunnan omistamat kohteet

Sata Saarenranta Merikarvialla –LEADER-hankkeen tuottaman digitaalisen GoogleMaps kartan kohteet on käyty läpi kahdessa kokouksessa eli 18.9. ja 1.12.2017. Kunnan edustajien esittämät korjaukset ja täydennykset on viety nyt esillä olevaan GoogleMaps karttaan.

Linkki kartalle: https://drive.google.com/open?id=1A_PCFfJ0R-GJimIPEFBwrVoFs0s&usp=sharing

2. Sopimusten tarve osakaskuntien kanssa

Osa kartassa esitettävistä veneiden vesillelaskupaikoista sijaitsee jakokuntien – osakaskuntien omistamalla alueella. Osakaskunnilla ei ole ilmoituksensa mukaan syytä asettaa erityisiä esteitä karttamerkin tekemiselle. Osakaskuntien edustajien kanssa käydyissä neuvotteluissa on kuitenkin tullut esille niiden toivomus, että kunta neuvottelisi ja sopisi osakaskunnan kanssa seuraavien paikkojen kohdalla opasteista, pysäköintipaikkojen merkinnästä ja jätehuollon järjestämisestä alueella: Riispyyn ranta, Köörtilän vanha kalasatama ja Röykkysuntti Merimaantien varrella.

Kunnanjohtaja Ala-Luopa totesi, että kunnan edustajat voivat neuvotella ja tarpeen mukaan sopia osakuntien rannan käytöstä veneretkeilijöiden ja melojien lähtöpisteinä. Jätehuollon osalta todettiin siihen liittyvät tekniset ongelmat ja vastuukysymykset. Jokamiehen veneretkeilyyn liittyy myös jokamiehen omakohtainen vastuu jätteiden poisviennistä, jota toimintamalla mm. Metsähallitus soveltaa kansallispuiston alueella. Tähän liittyy merkittävä informointitarve.

3. Jatkokehittäminen

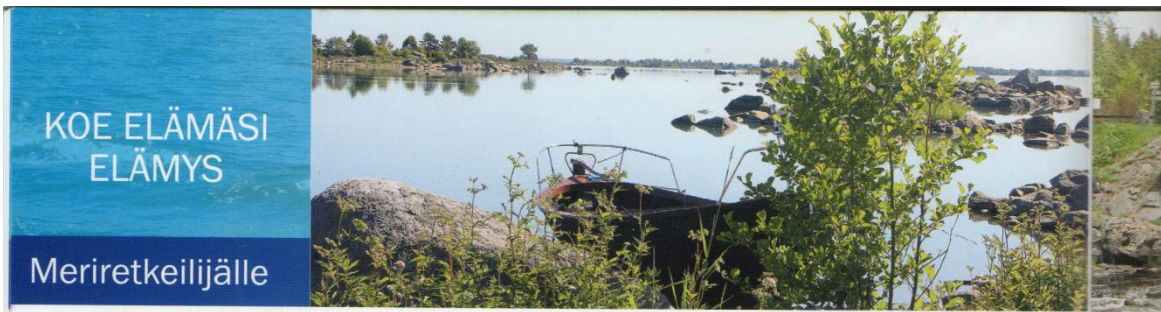
Yhteisesti todettiin seuraavat kehittämistarpeet Sata Saarenrantaa Merikarvialla –hankkeen tuottaman kartta- ja informaatiopalvelun jalostamiselle kunnan elinvoiman edistämiseksi:

- Viestintä, linkit
  - Kunta ottaa omille nettisivuilleen Sata Saarenrantaa –nettikarttalinkin. Kartta ja sitä täydentävä sähköinen kohdeopastejulkaisu voidaan sijoittaa kunnan kirjastoon asiakkaiden vapaaseen käyttöön.
- Varausjärjestelmä, avainten hallinta, maksujen hallinta
  - Todettiin, että Sata Saarenrantaa Merikarvialla –nettikartalla esitettyjen levähdyspaikkojen nykyinen majoituspalvelu (kunnan ja yksityisten yhteisöjen) on lähtökohtaisesti ja määrällisesti hyvä ja se kehittyy edelleen. Majapaikkojen joustavan käytön ohjauksessa ja järjestämisessä tarvitaan sähköinen varausjärjestelmä, jollaisia on nykyisin edullisesti tarjolla useita. Siihen olisi hyvä tuoda myös helppo avainkooditoteutus ja digitaalinen maksumahdollisuus. Sopimusperusteisena palvelu voisi olla myös yksityisen yrityksen toteutuksessa.
- Luontomatkailun yrityspalvelun edistäminen: kuljetus, vuokraus, opastus
  - Sata Saarenrantaa Merikarvialla – LEADER hanke tuottaa sisältöä luontomatkailulle ja omatoimiselle merivaellukselle. Jotta tuolla aineistolla olisi käytännöllistä merkitystä Merikarvian elinvoiman kehittämiseksi, sen käyttöön ottoon ja soveltamiseen tarvitaan luontomatkailun yrittäjien aktiivista panosta ja yrittäjien valmennusta. Aineistolla olisi käyttöarvoa ainakin venekuljetuksia, mökkien vuokrausta ja matkailijoiden opastuspalvelua toteuttaville yrittäjille.
  - Selkämeren Ystävien ja Merikarvia-seuran asiantuntijat ovat Hankkeen päättymisen jälkeen käytettävissä aineiston jalkauttamisessa yrityspalvelujen tueksi yhdessä kunnan edustajien kanssa.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

KOE ELÄMÄSI
ELÄMYS

Meriretkelijälle

MERIRETKELIJÖILLE UUSIA TARINAKOhteITA

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry ovat yhteisvoimin koonneet kartalle veneilijöiden ja merimelojien iloksi rannikolta toista sataa mielenkiintoista tarinakohtetta. Entisajan kalastus- ja eräkulttuurista, pyyntitavoista, haaksirikoista, pirtun salakaljetuksesta, onnettomuuksista ja muista historiallisista tapahtumista kertovia tarinakohteita löytyy Kasalasta eteläiseen Kööriän saaristoon. Kartan tarinakohteita on höystetty niistä otetuilla valokuvilla. Tämä EU/LEADER-ohjelman osittain rahoittama Sata Saarenrantaa- kehittämissanke on toteutettu Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan ja merikalastajien kunniaksi. Tarinakohteet sisältävät tarinapaikkojen ohella veneiden laskupaikkoja ja meriretken varrella olevia huoltopisteitä.

Yksi tarinakohteista on Ouran saariston Harrisunti, mikä tuli jo 1800-luvulla tunnetuksi harjuksen kutupaikkana. Harrin kutualueet vetäytyivät seuraavien vuosikymmenten aikana saariston reuna-alueille kunnes harjus hävisi 1990-luvulla Selkämeren saaristosta ilmeisesti ympäristömuutosten seurauksena. Goole Maps-kartan tarinakohteessa kuvataan Harrisuntin lähistöllä harjoitettua harjuksen kalastusta seuraavasti: ”Verkkopyynti ajoittui siihen aikaan, kun koivu oli tulossa hiirenkorvelle ja harjus nousi suntiin eli salmeen kudulle. Suurimmat yksilöt olivat kolmikiloisia ja parhaimmillaan yhden soutukunnan päiväsaalis lähivesiltä saattoi olla 20-30 yksilöä. Harjuksen pyytäjät olivat joko vanhoja raihnaisia ukkoja tai pojankloppeja, joiden voimat eivät riittäneet silakan pyyntiin”. Harrisunti on Merikarvian kunnan omistaman Hamskerin retkilaiturin tuntumassa. Paikalliset veneyrittäjät Raimo Stenroos ja Tapio Ristimäki kuljettavat tilauksesta matkailijoita kohteeseen.

Sata Saarenrantaa-hankkeessa Hamskerin laituripaikka on määritelty retkeilijöiden huoltopisteeksi, missä on katettu nuotiopaikka ja kolme laavua.

Linkki karttaan:

https://drive.google.com/open?id=1A_PCFfJ0R-GJmIPEFBwrVoFs0s&usp=sharing

